

na zábranu dalšího vzrůstu nezaměstnanosti a zažehnání následků hospodářské krise v řadách zaměstnanců ukazuje, že ministerstvo sociální péče neopominulo učiniti vše, co bylo v jeho moci.

Péče o mladistvé pracovníky v době jejich nezaměstnanosti.

Hospodářská krise má za následek, že z práce vysazování a propouštění jsou též učňové a mladiství zaměstnanci aneb, že mládež škole odrostlá nemůže najíti zaměstnání. Z obavy, aby sociální a mravní důsledky nezaměstnanosti v řadách dělnictva nestrhly s sebou i tuto mládež, je třeba věnovati jí zvýšenou péči, zejména v měsících zimních. Proto ministerstvo sociální péče zřídilo na území celého státu celkem 56 útulků pro nezaměstnanou mládež zatím pro dobu 2 měsíců. V těchto útulcích dostane se nezaměstnaným mladistvým pracovníkům stravy a pečováno jest i o to, aby nedobrovolnou zahálku účelně využili. Konají se pro ně přednášky, zejména o ochraně pracující mládeže a pamatováno jest i hrami na tělesné osvěžení a zotavení. Akce tato jest podporována nejen ministerstvem sociální péče, nýbrž i ministerstvem školství a Ústřední sociální pojišťovnou. Věcné náklady s akcí tou spojené nesou obce, v nichž útulky ty jsou zřízeny.

Nová zákonná úprava veřejného zprostředkování práce.

Ministerstvo sociální péče rozeslalo osnovu zákona o zprostředkování práce k meziministerskému připomínkovému řízení. Podle této osnovy mají prováděti veřejné zprostředkování práce okresní zprostředkovatelny práce jakožto autonomní orgány, dále státní zemské zprostředkovatelny práce v Praze, Brně, Bratislavě a Užhorodě, státní úřad práce při ministerstvu sociální péče. Část působnosti zemské zprostředkovatelny v Praze bude moci býti přenesena na dosavadní zemské centrály práce, což jeví se vhodným vzhledem k širšímu teritoriu země České, i proto, že se tyto centrály práce dosud osvědčovaly. Při státním úřadu práce má býti ministrem sociální péče jmenována odborná komise pro soubor otázek zprostředkování práce a také při zemských zprostředkovatelkách může býti zřízen poradní sbor. Osnova ukládá hlášení uprázdněných nebo nových míst a hlášení stávek a výluk. Mimo to u větších podniků má zaměstnavatel za povinnost hlásiti zastavení nebo omezení podniku týden předem, aby měla státní správa možnost vhodným způsobem předejiti zastavení nebo omezení provozu. Ministr sociální péče jest zmocněn připustiti některé odborové zprostředkovatelny a přiznati jim právo veřejnosti, pokud by vyhovovaly předepsaným podmínkám. Naproti tomu jinaké zprostředkování práce nemá býti dovoleno. Oprávnění a koncese k živnostenskému zprostředkování práce mají býti postupně zlikvidována. Osnova jest výsledkem obsáhlé předběžné písemné i ústní ankety nejširšího kruhu zájemců a odborníků.

V příštím čísle bude podán důkladný rozbor této osnovy.

Zákonná ochrana zaměstnanců.

Racionalisace výroby, která se stala v poslední době okřídleným slovem, poutajícím mimořádný zájem nejširší veřejnosti, a která bývá označována za jednu z hlavních příčin nynější tísnivé nezaměstnanosti, věnovala živnostenská inspekce největší pozornost. Toto thema bylo proto také, kromě jiných aktuálních otázek, dáno na program konference přednostů všech živnostenských inspektorátů, která se konala na příkaz pana ministra sociální péče dr. L. Czecha ke konci uplynulého roku.

Při této poradě byly předneseny obšírné referáty a příklady, jak se v jednotlivých odvětvích výrobních snaha po hospodárnější výrobě dosud projevila a jaký měla vliv na dělnické poměry, zejména na příležitost ku práci. Rozhovor ukázal, že racionalisace, jako důležitý

hospodářský a sociální problém, má nesporný vliv na zaměstnanost dělnictva, třebaže hlavní příčina nynější krise v živnostenském podnikání tkví docela jinde. Z projevů bylo zřejmo, že živnostenští inspektoři bedlivě sledují vývoj racionalizačního hnutí a v mezích své působnosti se snaží mírniti účinek škodlivých jeho vlivů, kdekoliv a jakýmkoliv způsobem se tyto projevují, ať již jde o zaměstnanost, nebo o zdravotní, bezpečnostní, hospodářské, pracovní, mzdové i kulturní poměry dělnictva.

Ministerstvo sociální péče se rozhodlo zřídit v lůně Ústředního živnostenského inspektorátu zvláštní oddělení, jehož úkolem bude studium racionalisace, pod kterýmžto pojmem se na rozdíl od definice, přijaté odbornou komisí Čs. národního komitétu pro vědeckou organizaci, vyznačují veškerá opatření ve výrobě, prováděná za účelem dosažení největších výsledků s nejmenším nákladem, třeba jen za sobeckým cílem dosažení většího zisku. Nejbližším cílem tohoto studia budou vhodná opatření, aby při nezbytných snahách po zlevnění, zhospodárnění a posílení výroby byly náležitě chráněny i zájmy dělnictva a zmíněné oddělení bude hleděti přispěti spolu s ostatními příslušnými činiteli k dosažení ušlechtilých snach skutečné racionalisace nebo vědeckého řízení, k spravedlivému rozdělení výsledků lidské práce. Živnostenské inspektoráty budou proto podávati Ústřednímu živnostenskému inspektorátu zprávy o svých poznatcích o stavu racionalisace a o výsledcích své prohloubené činnosti k zamezení nebo oslabení škodlivých následků, kteréžto zprávy zmíněné již ústřední oddělení dále zpracuje.

Hned po zmíněné konferenci přednostů živnostenských inspektorátů bylo všem těmto úřadům uloženo, aby předložily Ústřednímu živnostenskému inspektorátu podle dosavadních zkušeností obšírné zprávy o stavu racionalisace v jejich dozorčích okresech. Zprávy tyto byly v Ústředním živnostenském inspektorátě právě prostudovány a zpracovány a poskytují jistě cenný materiál pro další práce racionalizačního oddělení.

Tento elaborát hodlá Ústřední živnostenský inspektorát uveřejniti spolu se zprávou o činnosti živnostenských inspektorů za rok 1930.

Ochrana žen a mladistvých mužských dělníků proti otravě olovem.

První Mezinárodní konference práce, která byla konána roku 1919 ve Washingtoně, schválila mezi jiným také doporučení, týkající se ochrany žen a dětí proti otravě olovem. Ministerstvo sociální péče vypracovalo v intencích tohoto doporučení předběžnou osnovu nařízení ministra sociální péče v dohodě s ministrem vnitra, obchodu a veřejných prací, podle něhož se na podkladě § 74 ž. ř. a § 102 ž. z. zapovídá, případně omezuje zaměstnávání žen vůbec a dělníků mladších než 18 let při určitých pracích, při nichž se zinek a olovo dobývají, olovo zpracuje, neb olovnaté soli vyrábějí a používají, ježto dosud platná ustanovení § 12 nař. ministerstva veřejných prací ve shodě s ministerstvem vnitra ze dne 22. července 1908, čís. 180 ř. z., o zřízení a provozování olováren a zinkoven, nejeví se postačitelým podkladem pro přístup k uvedenému doporučení.

Před předložením řečeného doporučení ministerské radě a před meziministerským projednáním osnovy příslušného nařízení požádalo ministerstvo sociální péče Komisi pro technickou a zdravotní ochranu zaměstnanců a jiných osob výdělečně činných, zřízenou vládním nařízením ze dne 9. dubna 1929, čís. 60 Sb. z. a n., při ministerstvu sociální péče, aby mu oznámila svoje návrhy ve věci textu předběžné osnovy příslušného vládního nařízení, které má sloužiti za podklad k zahájení adhesního řízení, pokud jde o řečené doporučení.

Tohoto úkolu zhostila se Komise ve dvou plenárních schůzích, ko-